

Dices 2. S. Thomas 3. p. q. 31. a. 5. ad 1. loquens de sanguine ait: *Qui notum est actu pars, sed est potentia totum*: ergo Christus cum non assumpsit; quia tantum assumpsit partes. Resp. neg. conseq. S. Thomas tantum negat, sanguinem esse tam perfectam partem, quam perfecta pars sunt illa membra, quae formam ultimam habent, & non amplius ad aliam recipendam ordinantur à natura: Christus autem non tantum assumpsit partes tam perfectas, sed etiam alias. Et hanc esse suam mentem prodit Angelicus in 2. disp. 44. q. 1. a. 2. *questione. 3. in corp. ajens: Secunda humiditas est, quae nona dum pervenit ad ultimam perfectionem, quam natura operatur in individuo, sed est ad illam ordinata à natura: & hac est duplex; quia quaedam est, quae habet aliquam formam determinatam, secundam quam continetur inter partes corporis, sicut sanguis, & alij tres humores &c.* Ecce sanguis annumeratur partibus corporis, licet non ultimato perfectis.

219. Prob. 2. conclusio ratione. Sanguis, est juxta plurimum recentiorum opinionem non sit animatus, tamen est pars humanae naturae integrae: atqui Christus assumpsit naturam humanam integram: ergo etiam assumpsit sanguinem, tanquam partem. mi. habetur ex n. 216. ma. etiam conceditur, & videtur sic clarè desumi ex Tridentino sess. 13. c. 3. ubi definitur, quod sanguis sit etiam sub specie panis in Eucharistia *vi naturalis illius connexionis, & concomitantia, qua partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexerit, non amplius moriturus, inter se copulantur.* Unde etiam, illi, qui negant vitam sanguinis, & unionem ejus cum anima, tamen dicunt, cum esse partem integram hominis, & connecti cum corpore.

Connexio autem corporis, & sanguinis inter se, stat, ut ajunt, primò, in conjunctione locali, subordinatione, & stabili inexistencia sanguinis intra illud corpus, intra quod elaboratus est: secundò, in jure, quod habet hoc corpus ad hunc sanguinem, & hic sanguis ad hoc corpus, de quo plura philosophi.

Confirm. Generatio vitalis est origo viventis à vivente in similitudinem naturae, tanquam à principio conjuncto: per principium autem, quod debet esse conjunctum, intelligitur ex communi, quod generans debeat aliquid de sua substantia communicare generato, ut adeò ratione hujus partis suae substantiae communicatae maneat conjunctus generato: atqui B. Virgo Christo Domino tantum ministravit sanguinem: ergo ille sanguis debuit esse pars B. Virginis: adeoque etiam aliorum hominum sanguis est pars ipsorum.

220. Dico 3. Verbum immediate unum fuit etiam alijs tribus humoribus, scilicet bili atra, & flava, ac pituita. Ita communiter Theologi apud Lugonem de incarn. disp. 14. sec. 8. n. 108. Probatur. Verbum assumpsit id, quod humano modo loquendi

vocatur simpliciter sanguis, seu id, quod fuit in venis: atqui hoc non est tantum sanguis purus, & distinctus à tribus alijs humoribus, sed est complexum ex omnibus quatuor humoribus: ergo. ma. est communis, & certè SS. Patres non faciunt ullum discrimen. mi. est clara ex communi modo loquendi; nam dicitur quis misisse, tot, vel tot uncias sanguinis; cum tamen etiam emiserit mixtos alios tres humores: item dicitur, fluxisse ex vulnere tantum sanguinis propter abscissam venam; cum tamen fluxerit complexum quatuor humorum. Confirm. Isti humores etiam spectant ad integritatem hominis: & ex S. Thoma citato n. 218. sunt ejus partes: ergo etiam sunt assumpti.

221. Dico 4. Verbum etiam immediate fuit unum capillis, dentibus, unguibus &c. ita Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 15. sec. 7. s. Dico secundo. Lugo de incarn. disp. 14. sec. 3. n. 109. Gormaz de incarn. n. 694. & alii. Et de dentibus quidem videtur esse eadem ratio, ac de alijs ossibus, de quibus nemo dubitat, quod sint immediate unita: & à Patribus intelligitur sub carne, sub qua scilicet intelligitur totum corpus. De capillis, & unguibus recentiores quidem communius docent, eos esse informatos animà, ex quo clarè sequitur, assumptos esse à Verbo: at, quamvis non essent informati animà, nec viverent, tamen essent partes integrales humanae naturae. Ulterius, ut rectè ait Lugo cit. disp. 14. sec. 8. n. 111. & Gormaz de incarn. disp. 14. sec. 8. n. 114. Gormaz de incarn. n. 694. quis dicat, Christum in Eucharistia esse clavum, exunguem, edentulum? ergo vel ponuntur ista vi verborum: & erunt partes corporis: vel ponuntur per concomitantiam: & sunt partes Christi. Nec dicas cum Vasquez, esse effectus corporis, & ideo per concomitantiam poni; non enim debent omnes effectus poni, alias poneretur etiam chilus, saliva, vel similia.

222. Dico 5. Verbum non fuit immediate unum accidentibus, ita Lugo de incarn. disp. 14. sec. 8. n. 114. Gormaz de incarn. n. 695. Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 15. sec. 8. & alii communissimè. Assumpta quidem sunt accidentia à Verbo in hypostasi, sed non secundum hypostasin: hoc est, accidentia manserunt in Persona Christi secundum humanitatem, cui intrinsicè inhærebant: & hinc etiam Christus denominabatur calidus, frigidus &c. non tamen immediate sunt terminata substantià Verbi. Prob. conclus. Subsistere proprium est substantiae (nam suppositum est naturae complete individua substantia) sed Verbum tantum est unicum illi, quod potest subsistere, & hujus substantiam supplevit: ergo tantum est unum substantiae, cum qua constituit suppositum. Contra accidens per se est inhærerè, seu inexistere, & inesse alteri, tanquam subiecto inhærentis, vel informationis, qua ratione DEO nihil inesse potest; quia hic non potest esse subiectum.

Dixi per se; nam, an per accidens supernaturaliter possit uniri accidens immediatè

diatè DEO, non tanquam subiecto, sed tantum tanquam termino intrinseco, per unionem accidentalem, receptam in solo accidente unito, est questio, quam non vacat examinare. Quidam negant, alii affirmant; eoque nullam veniant implicentiam. Non autem propterea DEUS diceretur e.g. quantus à quantitate, vel frigidus à frigore; quia hæc denominationes ab accidentibus tribuuntur tantum subiecto, quale DEUS in natura Divina esse non potest. Sed ex hoc ipso videtur mihi oriri difficultas in unionem accidentis cum DEO; eoque DEUS non videtur habere finem ullum prudenter intendibilem in tali unionem: non recurras ad scientiam visionis (de qua re n. 54.) cum autem ista scientia, ut præcisa ab essentia, non dicat perfectionem, ut diximus tr. de DEO n. 815. adeoque nullam perfectionem DEO asserat, quam non sine illa haberet, vix videtur, ipsa posse propter se solam intendi.

223. Dico 6. Quæ assumpta sunt à Verbo, simul assumpta sunt, ita Gormaz de incarn. n. 696. & alii. Conclusio hæc habet duas partes, & ita intelligenda est 1. ut nulla pars assumpta prius extiterit in sua substantia individuali completa, antequam assumpta fuerit, e.g. non extiterit prius hoc corpus, vel hæc anima, ante assumptionem. Dico in sua substantia individuali completa; nam utique prius jam extiterit materia prima, ex qua dein compositum est corpus Christi: sed materia tantum est substantia incompleta: nunquam autem extitit prius, ut constituens hoc corpus, seu hanc substantiam completam Christi. 2. ut nulla pars in sua specie ante alteram fuerit assumpta: non anima ante corpus, nec hoc ante sanguinem &c. Dico in sua specie; nam videtur innegabile, quod aliqua partes individuales Christi assumptæ fuerint ante alias; nam Christus Dominus fuit naturaliter nutritus, & naturaliter accreverunt ei novæ partes carnis, & ossium: adeoque istæ post alias assumptæ, seu unitæ fuerunt.

Sic intellecta conclusio, quoad secundam partem, satis probata est ex modò dictis: quoad primam partem autem probatur ex epistola Sophronii, quam adduximus supra n. 199. & quæ approbata est à Synodo Oecumenica VI. sessione 11. ubi ita habetur: *Non ante verissimum ipsius Verbi conventum in seipsis unquam extiterunt, vel existant secundum nos alterius hominis penitus extiterunt: sed cum Verbi ipsius naturali conventu substantiam habitura concurrerunt, & nec quantum in ictu oculi hanc, quam illam priorem habentia: & hæc intelligenda sunt de ordine, vel successione temporis.*

224. Si autem queratur de ordine intentionis, sive quidam, propter alterum tanquam principalis, incenderit Verbum assumere, responderet Gormaz de incarnat. n. 697. primò assumptam esse humanitatem, dein ob hanc corpus, & animam: hanc etiam fuisse prius assumptam, quam corpus; nam corpus propter animam meriti capacem fuit af-

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. II.

sumptum. Hæc S. Thomas 3. p. q. 6. a. 1. in corp. & alii explicant, dicendo, corpus esse assumptum mediante anima. videtur etiam Vasquez tom. 1. in 3. p. disp. 37. c. 5. & seq. Imò idem Angelicus cit. q. 6. a. 2. in corp. & cum eo alii dicunt, animam esse assumptam mediante mente: hoc est, ut explicat S. Doctor, propter mentem, seu rationem; eoque noluerit Verbum assumere animam, quæ non sit capax, ut fieret ad imaginem DEI. Insuper noluit Verbum, assumere animam irrationalem, cum qua mereri non posset.

Si ulterius queratur de ordine naturæ, seu dependentiæ, tunc humanitas perfecta, seu caro animata anima rationali, tuit prior naturæ ad unionem hypostaticam; hæc enim dependebat ab humanitate, tanquam à causa materiali, hoc est, quælibet pars unionis hypostaticæ dependebat ab ea parte humanitatis, quam uniebat Verbo, juxta dicta n. 251. & seq. videtur Lugo de incarnat. disp. 15.

ARTICULUS IV.

Solvuntur Objectiones.

225. Ob. 1. contra 2. conclus. Verbum non assumpsit duas naturas: sed sanguis, juxta sententiam valde probabilem non vivens, est alia natura, quam corpus vivens: ergo Verbum non assumpsit sanguinem. Confirm. Christus defacto tantum habet unitas partes animatas: ergo non habet unum sanguinem: ergo cum nunquam habuit unum; alias dimisit, quod semel assumpsit. Resp. dist. ma. Verbum non assumpsit duas naturas: integras, quarum nulla est subordinata alteri. conc. ma. non assumpsit duas naturas non integras, sed quarum una est pars integralis alterius, & huic subordinata. neg. ma. & dist. sic mi. neg. conseq.

Certè Verbum non assumpsit hominem tantum essentialiter, sed integraliter sumptum, ut constat ex n. 216. ad integritatem autem hominis etiam spectat sanguis, item crines, dentes, ungues &c. Et quamvis sanguis in probabili sententia, negare ipsum vivere, habeat aliam formam, tamen ista est ordinata ad corpus, & subordinata animæ rationali. Ad confirm. neg. ant. præsertim supposita eà sententiâ, quæ negat, sanguinem vivere; est enim certum, sanguinem defacto existere in Christo glorioso in caelis, ut docent omnes; alias non esset ratio, quare in sacro calice esset corpus Christi post consecrationem, ut docet Tridentinum sess. 13. c. 3.

226. Ob. 2. S. Augustinus epist. 146. ad Consentium, cum interrogatus fuisset, an corpus Christi Domini nunc ossa, & sanguinem habeat, respondit, habere ossa, probavitque ex illo Luca 24. v. 39. *Palpate, & videte, quia spiritus carnis, & ossa non habet: de sanguine autem non voluit idem dicere: ergo videtur potius negasse, quod Christus resurgens habuerit sanguinem, vel cum assumpsisset.*

rit. Confirm. Verbum non supplet defectum substantiæ in sanguine: ergo cum non assumpsit. Resp. neg. conf. S. Augustinus, voluit manifestum est legenti illam epistolam, ut licet ibi ab hac questione omnino abstrahere: inclinatur tamen ibidem ad sentendum, in corpore Christi adesse defecto sanguinem; multis enim probat, quod ex præsentia sanguinis non esset oritura corruptio, cuius tamen securæ metus solus, videtur hunc S. Doctorem retinuisse, ne rotundè assereret, in Christi redivivi corpore præter ossa, & carnem, etiam sanguinem esse.

Alii autem SS. Patres, quando in Christo tantum adstruunt duas partes naturæ humanæ, scilicet animam, & corpus, sub ipso corpore sanguinem comprehendunt; id quod infertur ex eo ipso, quod humanitatem integram, quæ sanguine constituitur, quamque Christo concedunt, in duas tantum partes, nempe corpus, & animam dividant. Ad confirm. neg. ant. quia, sicut alie partes, ita & sanguis, non subsistit in se, eo ipso, quod non habeat negationem unionis cum digniori: sed subsistit in Verbo, & ad hoc attrahitur, atque ab isto suppletur ejus subsistentia.

227. Ob. 3. Si sanguis fuit unitus Verbo, mansit etiam unitus post effusionem: consequens non est verum: ergo neque antecedens. ma. habetur ex principio jam aliquoties adducto: *Quod Verbum semel assumpsit, nunquam dimisit.* prob. mi. sanguis effusus, & separatus à corpore, fuit alia natura totalis: ergo, si fuisset unitus, data fuisset communicatio idiomatum inter Verbum, & sanguinem: hæc non admittitur: ergo. Confirm. Sanguis effusus fuit natura irrationalis: sed Verbum non potuit assumere naturam irrationalem: ergo. Resp. om. ma. de qua plura infra. neg. mi. ad prob. dist. ant. sanguis effusus fuit natura perfectè totalis, non ordinata ad constituendam aliam naturam integram, nec alteri, scilicet corpori, subordinata. neg. ant. fuit tantum aliquo modo imperfectè totalis, seu potius partialis, hoc est, ex natura sua ordinata ad constituendum totum corpus integrum. conc. ant. & neg. conseq.

Ut rectè ait Lugo de incarnat. disp. 14. sec. 4. n. 56. ex carne mortua, & sanguine mortuo, integratur cadaver integrum; unde, sicut non fuisset prædicatum Verbum depe de mortuo, si hic fuisset abscissus, ita nec prædicatur de sanguine, quamvis hic sit effusus. Nec dicas, Christum prædicari de anima, cum dicatur descendisse ad inferos, quo sola anima descendit. Resp. enim ex n. 128. eam locutionem esse synecdochicam, usitatam in communi modo loquendi, quæ non est ita usitata in aliis; non enim, emissio in phlebotomia sanguine, dicitur emissus homo. Ad confirm. Multi concedunt ma. & neg. mi. quam etiam infra negabimus: si autem minor esset vera, ratio deberet esse ipsa differentia inter naturam partialem, & perfectè totalem.

228. Quod autem sanguis etiam post

effusionem, & separationem à corpore, manserit unitus Verbo, est sententia communis Theologorum cum S. Thomæ, Suarezio, Vasquio, Gormaz de incarnat. n. 692. Lugone de incarn. disp. 14. sec. 3. n. 39. & seq. ubi textus plurimorum SS. Patrum, maxime SS. Leonis, Damasceni, Gregorii Nysseni, ac Bernardi asserit. Et certè rationes, quæ probant, animam, & carnem mansisse in morte unitas Verbo, ferme etiam probant, sanguinem mansisse unitum; potissima enim ratio desumitur, ex eo, quod caro sit pars naturæ humanæ in Christo: quod idem etiam verificatur de sanguine. Lugo hanc opinionem ulterius probat ex eo, quod, si in triduo mortis calix fuisset consecratus, aut certè paulò antè, quam sanguis fuisset effusus, debuisset sanguis ille in calice adorari, de quo vide ipsummet cit. disp. 14. n. 42. itemque sec. 7. n. 96. & seq. ubi agit de Bulla Clementis VI. & testimonio Pii II. sed contra hæc.

229. Ob. 4. Si mansit unitus Verbo sanguis effusus in passione, etiam mansit unitus sanguis, à Christo in circumcissione effusus: hoc non videtur verum: ergo. Confirm. Etiam partes carnis, vel sanguinis, quæ in decursu vitæ per continuam actionem, & reactionem, vel passionem, vel evaporationem &c. perdebantur, debuissent manere unitæ Verbo: hoc non videtur credibile: ergo. Hoc argumentum, ut ait Lugo cit. disp. 14. sec. 4. n. 59. retorqueri potest in carne; nam in circumcissione abscissa est pars pelliculæ Christi Domini, & (ut adversarii dicunt, ac etiam Lugo cit. disp. 14. n. 62. itemque Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 47. sec. 1. §. Ad traditionem.) non mansit unita nunquid etiam non unita mansisset aliqua pars, vel plures particule carnis, si in passione abscissæ fuissent?

Resp. in forma, minorem non esse omnino certam: admittit tamen illam Lugo cit. disp. 14. sec. 6. n. 90. unde neg. man. quæ à Christo dimittebantur ita, ut non essent recuperanda, vel reassumenda, non debebant manere unita; quia sine his manebat moraliter eadem humanitas, quam Christus assumpsit, & quæ in cælo ad dextram Patris sedet: atqui sanguis, in circumcissione effusus, ita dimittebatur, ut non esset amplius ipse recuperandus, aut reassumendus; nam abundè compensatus est per nutritionem naturalem. Eodem etiam modo se habent partes, per evaporationem, actionem, & reactionem, deperditæ, & per alias dein moraliter recuperatæ; hæc enim non erant in seipsis recuperandæ, aut reassumendæ; aliis enim, si omnia ista fuissent reassumpta à Christo, ut rectè ait Lugo cit. disp. 14. n. 61. additio tantæ materiæ variasset moraliter illud corpus, & sanguinem.

230. At verò sanguis, immediâtè, vel paulò ante mortem, in passione effusus, constituebat humanitatem Christi, regnaturam in cælis: nec erat reparandus per nutritionem, aut aliam viam: consequenter erat in seipso recuperandus, aut reassumendus, & rur-

Quidam sit assumptum à Verbo Divino.

& rursus venis ingerendus: atque aded merito mansit unitus. Ex hoc infert Lugo cit. disp. 14. sec. 6. n. 88. citans S. Thomam, Suarez, & communem Theologorum, infert, inquam, quod fuerit à Christo reassumptus, & consequenter in triduo manserit unitus sanguis, in horto per sudorem sanguineum emissus.

Supponit autem, quod iste copiosus fuerit, & non tantum modicus, qualis ille, qui in circumcissione est effusus; nam n. 90. ait, si Christus diu supervivisset, cum post tantam effusionem non habiturum fuisse, saltem pro tunc, naturam perfectè integram, sed debilitatam: sicut idem contigisset, si post flagellationem diu vixisset: adeoque videtur insinuare, quod etiam pro illo casu sanguis mansurus fuisset unitus. Sed tunc debuisset etiam iterum in venas redire; aliis cur semper mansisset unitus: præsertim, cum alius sanguis tunc successisset per nutritionem, quæ utique in Christo, si diutius vixisset, data fuisset. Verum de hoc tacet Lugo; neque etiam necesse est, omnia definire, quæ in alia providentia facta fuissent: quanquam decisio hujus dubii videatur similitudinem habere aliquam, si non omnimodam, cum sequentis objectionis solutione.

231. Ob. 5. Si sanguis etiam separatus mansisset unitus Verbo, debuisset omnis iterum à corpore glorioso fuisse reassumptus post resurrectionem: atqui non fuit omnis reassumptus: ergo. ma. prob. non est ratio, cur potius una pars fuisset reassumpta, quam altera: ergo debuisset reassumi omnis. p. ob. etiam mi. multæ particule sanguinis adhuc videntur aperite spinis, clavibus, particulis crucis Christi, terræ ex monte Calvaria &c. item sanguis, qui colitur Mantuæ (cujus particulam fertur possidere celeberrimum Afceterium Weingartenen) teste Baronio, & Spondano ad annum Christi 804. à Leone III. fuit examinatus, & inventus fluxisse, non ex imagine Beritensi, sed ex corpore Christi tempore Passionis; additque ibi Spondanus, haberi de hac re Bullas Summorum Pontificum.

Rursus in revelationibus S. Birgittæ l. 6. c. 112. refertur, quod B. Virgo sacrum sanguinem, qui remansit in vulneribus Christi, & post ejus de cruce depositionem, ex ijs collectus est, reliquerit S. Joanni, qui eum iterum aliis tradiderit. Dein refert Vasquez tom. 1. in 3. p. disp. 36. c. 8. quod Sylvester in rosa aurea tr. 2. super Evangel. fer. 5. infra octavam pasch. scribat de seipso, quod anno 1497. viderit in antro B. Magdalene vitrum, in quo asservetur terra, sanguine Christi Domini mixta; quam S. Magdalena sub cruce collegerit, quæque bulliret die Parasceves post cantatam passionem. videatur Vasquez loco modo citato, & Lugo de incarnat. disp. 14. sec. 6. n. 91.

Nec sufficit dicere, tantum ibi mansisse colorem aliquem sanguinis; nam accidens non manet sine subiecto, nec mutat subiectum: nec etiam rubedo facit rubrum nisi ratione materiæ, quæ allinitur, & cui

rubedo inhæret: sed etiam sensus fidelium ibi videtur agnoscere sanguinem Christi, & non tantum relictam aliquam qualitatem, quæ prius fuerit in sanguine. Dicere autem, sanguinem illum esse replicatum, videtur multiplicare miracula sine necessitate.

232. Resp. cum Vasquez, & Lugo loc. cit. item Gormaz de incarnat. n. 693. (quorum assertionem non negat, quanquam neque omnino affirmet Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 47. sect. 3.) Resp. inquam, neg. ma. etiam enim excipiantur pauca aliqua guttula, adherentes spinis, clavibus, terræ &c. nihil sequitur incommodi: certè hoc dicere non esse contra fidem, habetur ex Bulla Pij II. quam refert Sylvester apud Lugonem cit. disp. 14. sec. 6. n. 92. & in qua Pontifex docet, quod nullatenus veritati fidei repugnet, affirmare, Redemptorem de sanguine in cruce effuso, ob memoriam suæ passionis, aliquam partem in terris reliquisse.

Ad prob. majoris om. ant. neg. conseq. DEUS debuit determinare particulas, quas voluit in sui memoriam relinquere in terris: reliquit autem eas in tam modica quantitate, ut tamen moraliter totus sanguis sit reassumptus. Valde congruenter autem, fuit relicta ille, qui adhæsit instrumentis, vel terræ à fidelibus collectæ, ad majorem venerationem; unde posset etiam negari ant. quod ommissum est; quia hæc ipsa congruentia potuit DEO esse ratio, quare hæc præ aliis particulis relinqueret.

Dices. Quod verbum semel assumptum, nunquam dimisit. Resp. cum Suarez loc. modo cit. principium istud intelligendum esse, de natura per se primò assumpta, & de ijs, quæ pertinet ad ejus veritatem, & integritatem: non verò de singulari materialibus partibus: certè aliis omnia, quæcumque etiam de Christi corpore per totam vitam evaporarunt, vel per actionem, & reactionem deperditæ sunt, debuissent semper manere unita, quod non est credibile. Unde Christus quidem non dimisit partes essentielles humanitatis ut quod: at verò dimisit aliquam partem ut quo, nempe unionem naturalem inter corpus, & animam, ut diximus n. 201. Item Christus non dimisit partes, quæ necessariæ erant, ad naturam humanam integram constituendam: atamen dimisit aliquas partes minimas, sine quibus tamen humanitas mansit moraliter integra. vide etiam dicta n. 229.

233. Ob. 6. In Concilio VII. Oecumenico, seu Nicæno II. actio. 4. Athanasius, cum narrasset historiam de sanguine effluente, ex imagine Christi Domini in urbe Berito (postquam scilicet Judæi eam contumelias affecerunt, & lancea perforaverunt) dicit: *Hic est etiam sanguis ille Dominicus, qui apud plerisque reperitus esse dicitur. Nec esse aliter estimandum à verè Catholicis præter id, quod scribitur à nobis, quasi ex carne, & sanguine Christi, aliquid possit in mundo inveniri, nisi illud, quod in ara altaris per manus sacerdotum quotidie spiritualiter efficitur:* ergo nullus est sanguis verus Christi in

si in terris, extra sacramentum Eucharistia. Respondent. Valquez tom. 1. in 3. p. disp. 36. c. 8. n. 42. & Lugo de incarnat. disp. 14. sec. 6. n. 94. posse dici, restare, non ipsum sanguinem, sed materiam tantum sanguinis, in quam jam introducta sit alia forma, retento tamen priore colore. Si hoc tibi non placet, dic cum eodem Lugone *ibidem*, in primis Athanasium illum non fuisse illum magnum Alexandrinum, sed alium posteriorem: nec esse approbata omnia à Concilio, quæ dixit, sed tantum hoc, quod per imagines sacras facta sint miracula, ut clarè patet legenti, & observat *ibidem* etiam Lugo: sicut etiam in eadem Synodo VII. *actione 5.* approbatur dictum Joannis Thessalonicensis, quod debeant pingi Angeli: sed non, quod addit, eos esse corporeos (de quo vide, si placet *tract. de Angelis n. 20. & 22.*) quin imo Bellarminus de *Scriptor. Eccles. in S. Athanasio observ. in tom. 4.* de verbis ex Nicæno II. objectis scribit, *ista... verba non haberi in codice Græco Concilij Nicæni secundæ, neque in versione Anastasij Bibliothecarij: sed esse addita ab aliquo, post disputationem habitam de sanguine Christi coram Pio II. Pontifice Maximo: quod etiam apparet ex varietate styli ipsius conclusionis à reliqua narratione &c.*

234. Ob. 7. S. Thomas 3. p. q. 54. a. 2. ad 3. ait, quod sanguis, qui servatur in Ecclesiis quasi sanguis Christi, non fluxerit de latere Christi, sed miraculosè ex imagine Christi percussa: ergo. Resp. S. Thomam intelligi posse de sanguine, qui in quantitate notabili in ampullis servatur (nam Beritensis Episcopus, in orientis, & occidentis Ecclesias, de illo sanguine misit) non verò de modico, qui spinis e. g. adhæsit, vel clavibus, vel sindoni: certè S. Doctor loquitur ibi de particulis sanguinis, & corporis Christi ad veritatem, & integritatem humane nature pertinentibus: seu de ijs, sine quibus natura humana non esset moraliter integra, quales tamen non sunt minime particule sanguinis Christi, spinis, clavibus &c. ad hærentes. Accedit, quod sanguis adhærens spinis, clavibus &c. non potuerit esse ex aliqua imagine: à quam enim esset?

Quin etiam S. Thomas in *quodlibeto 5. a. 5. in corp.* ait, eum sanguinem, vel ex imagine esse, vel alias ex corpore Christi: quod, licet in *Summa* omiserit, ne fortè etiam ad eum sanguinem, qui in notabili quantitate erat, traheretur, tamen de modico illo dictum voluisse, credi potest. Semper tamen verum manebit, totum moraliter sanguinem à Christo reassumptum esse; quia ex singulis locis, in quibus sparsus fuerat, totus moraliter reassumptus est, relicta tantum tenui particula in superficie, ad solatium fidelium. in form. om. ant. neg. conf. vide etiam Lugonem de *incarn. disp. 14. per totam.*

ARTICULUS V.

Quidnam adhuc potuisset assumi, & quis potuisset assumere.

235. Dico 1. Verbum potuisset etiam assumere naturam Angelicam. ita communis Theologorum. Prob. ex S. Paulo ad *Hebr. 2. v. 16.* ubi volens singularem DEUM, erga homines præ Angelis, benignitatem prædicare ait: *Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit:* quem locum passim explicant SS. Patres, glossæ, & interpretes, de apprehensione per unionem hypostaticam, ut fatetur Cornelius à Lapidè in *hunc locum*, atque probat Tyrinus in *eundem hunc locum*: ergo supposuit Paulus, quod Angeli potuissent assumi; aliis non rite argumentatus fuisset. Quod autem Cornelius putet, eum locum aliter intelligendum esse, non obest nobis, quibus sufficit auctoritas Patrum, glossæ utriusque, & aliorum interpretum.

Confirm. 1. Ex hoc ipso, quod Patres, & interpretes, hunc textum in nostro sensu explicent, habetur, eos nostram sententiam etiam tenuisse: sed hoc ipso ista ob ipsam hanc auctoritatem redditur probabilior: ergo. Confirm. 2. Natura Angelica non minus, quam humana, distinguitur à substantia: ergo potest etiam in unitatem Personæ à Verbo assumi. Confirm. 3. Perfectio naturæ Angelicæ non debet ipsam redere incapacem tanti boni, quantum est unio hypostatica; quia, licet major sit perfectio naturæ humanæ, tamen est limitata, & supernaturaliter magis perfectibilis: ergo. Confirm. 4. Plures Theologi docent, & nos quoque diximus *tract. de Angelis n. 140.* in hoc stetit peccatum Luciferi, & Angelorum reproborum, quod suæ naturæ appetierint unionem hypostaticam: ergo fuit simpliciter possibile, ut daretur unio hypostatica cum natura Angelica; aliis eam Lucifer non appetiisset: quomodo autem explicandus sit S. Thomas, qui aliquo modo videtur contrarius, diximus supra n. 158.

236. Dico 2. Verbum potuisset de absoluta potentia assumere naturam, quæ prius peccasset. ita Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 33. sec. 2. §. Ex dictis. Valquez tom. 1. in 3. p. disp. 61. c. 4. Gormaz de *incarnat. n. 88.* Lugo de *incarnat. disp. 26. sec. 3. n. 35.* & alij. Non dico, quod talis natura, si assumeretur, maneret peccatrix; nam in ipso instanti assumptionis sanctificaretur, & mundaretur ab omni, etiam in omni reatu culpæ; si enim gratia sanctificans accidentalis omnem talem reatum delet, quanto magis cum deleteret gratia unionis, & sanctitatis increata? unde tantum dico, quod, etsi aliqua natura fuisset prius peccatrix, tamen posset postea à Verbo assumi.

Prob. conclus. ratione Eximij Doctoris. Assumptio talis naturæ non ita dedecet DEUM, nec est à Divina sanctitate ita aliena

aliena, ut eam fieri repugnet: ergo potuisset talis natura à DEO assumi. prob. ant. 1. Etiam si DEUS assumeret talem naturam, non tamen ideo posset ei attribui peccatum, aut ipse dici ejus auctor, sed potius esset destrutor. 2. Talis assumptio posset irvire ad magis ostendam misericordiam, & benignitatem erga peccatores: itemque ad hos ad penitentiam alliciendos; hac certè ratione DEUS monstraret, peccatores à se maximè benevolentiam diligere; cum non dedignaretur alicui naturæ, ipsis similiter lapsæ, in unitatem Personæ uniri: qui sanè finis potuisset à DEO prudenter intendi: ergo assumptio talis naturæ non ita dedecet DEUM &c. Confirm. Adversarij, negantes possibilitatem talis assumptionis, debent positivam repugnantiam illius ostendere: at qui hucusque id præstare non potuerunt, ut patebit ex solutione objectionum: ergo.

237. Dico 3. Verbum potuisset assumere etiam naturam irrationalem, e. g. leonis: imò inanimatam, e. g. lapidis. ita Gormaz de *incarnat. n. 89.* & eo teste communis. Prob. Corpus, & sanguis, per se sunt naturæ inanimatæ, & tamen fuere unitæ Verbo in triduo mortis, ut dictum. n. 228. ergo non est absurdum illam, quod Verbum uniatæ naturæ irrationali, vel inanimatæ. Confirm. auctoritate S. Thomæ in 3. disp. 2. q. 1. a. 1. ad 1. ita loquentis: *Ad primam ergo questionem dicendam, quod DEUS de potentia absoluta creaturam irrationalem assumere potuit.* Quodsi igitur Angelicus videtur alicubi indicare, naturam irrationalem non potuisse assumi, intelligendus est de assumptione in ordine ad redemptionem, seu per quam fiat compositum, potens mereri, & satisfacere.

238. Dico 4. Quælibet Persona ex SS. Trinitate potuisset assumere humanam, vel aliam naturam, sicut Verbum: imò una Persona potuisset assumere plures humanas naturas. Conclusio quoad primam partem est omnium; potius enim fuit in libertate Divina, ut hæc potius, quam alia Persona incarnaretur: & congruentiæ adductæ n. 206. ob quas potius secundam Personam, quam aliam incarnari conveniens fuerit, non probant, quod non futurum fuisset etiam conveniens, aliam Personam incarnari, si DEO aliter placuisset. vide S. Thomam 3. p. q. 3. a. 5. Quoad alteram verò partem etiam conclusio est S. Thomæ 3. p. q. 3. a. 7. in corp. & communis. Probatur ratione Angelici. Personalitas Divina est infinita: ergo non potest exhauriri ejus potentia perfectiva à una natura humana, sed potest adhuc plures perficere: imò, ut ait Gormaz de *incarn. n. 720.* cum personalitas Divina, terminando jam naturam Divinam infinitam, non limitetur, vel impediatur, ne possit terminare adhuc aliam naturam creatam, non poterit ab hæc creata limitari, ne adhuc terminet aliam; quia creatum omne quasi nihil est ad Divinum.

239. Dico 5. Plures Personæ Divinæ, vel omnes tres, potuissent assumere unam

tantum naturam creatam, e. g. humanam, ita rursus Angelicus 3. p. q. 3. a. 6. in corp. & communis. Prob. ratione S. Thomæ. Una personalitas Divina non excludit alteram ab eadem natura; nam omnes tres terminant eandem naturam Divinam: ergo possunt etiam omnes uniri eidem naturæ creatæ. Nec dicas, limitationem naturæ creatæ impedire unionem cum tribus Personis; nam, si potest natura creata, ut limitata, uniri uni personalitati infinitæ, etiam potest uniri tribus; quia non magis perficitur à tribus, quam ab una: sicut è contra, si una personalitas uniretur duabus humanitatibus, vel pluribus, non minus omnes perficerebantur, quam, si una humanitas sola esset assumpta; ut enim S. Augustinus *serm. 38. de tempore*, (qui est in appendice *trigesimus*, agitque de sanctissima Trinitate, & columba) ait: *Tantum solus est Pater, vel solus Filius, vel solus Spiritus Sanctus, quantum est simul Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus;* unde una Persona tantum perficit naturam assumptam, quantum omnes tres simul; & ergo ex nullo capite videtur inconveniens, aut impossibile, ut omnes tres Personæ unam humanitatem, vel unam naturam creatam assumant.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones.

240. Ob. 1. contra 2. conclus. (contra primam enim non potest opponi aliquid alicujus momenti) DEUS non potuit habere matrem peccatricem: ergo multò minus potuit habere sibi unitam naturam peccatricem. conf. videtur clara; cum multò major indecentia redundaret in DEUM ex assumpta natura peccatrice, quam ex matre. prob. ant. auctores, qui defendunt immaculatam B. Virginis conceptionem, eam vel maximè probant ex indecentia, in DEUM redundatura, si habuisset matrem peccatricem: ergo supponunt, quod indecens sit, adeoque impossibile, quod DEUS habeat matrem peccatricem.

Resp. dist. ant. DEUS non potuit habere matrem peccatricem, in hac providentia. conc. ant. non potuit habere de absoluta potentia, etiam in alia providentia. neg. ant. & conf. ad prob. dist. ant. auctores illi id probant ex suppositione hujus providentiæ, respectu cujus id fuisset aliqua indecentia negativa, seu aliqua materialiter minor decentia, quam DEUS in hac providentia noluit admittere. conc. ant. id probant ex intrinseca, & quidem positiva indecentia assumptionis scemine peccatricis in matrem, quæ indecentia in omni providentia refundetur in DEUM. neg. ant. & dist. conf. supponunt, quod id DEUM dedecet negativè, hoc est, materialiter minus debeat, vel non debeat in hac providentia. conc. conf. supponunt, quod id DEUM positivè dedecet in omni providentia, adeoque absolute, & metaphysicè impossibile sit. neg. consequ.

Certe auctores communiter non dicunt, B. Virginem de absoluta potentia non potuisse peccare in Adamo: sed tantum dicunt, id non factum, vel non potuisse fieri in hoc ordine decretorum, aut hac providentia, in qua, cum DEUS non voverit res ordinare, ad ostendendam illam extraordinariam benignitatem erga peccatores (de qua n. 236.) sed potius voverit res ordinare, ad ostendendam clarius suam sanctitatem, & odium erga peccatum (quam DEL intentionem colligimus, ex iisdem Scripturis, & Patribus, ex quibus colligimus, Verbum nec naturam humanam peccatricem assumpsisse, nec foeminam peccatricem in matrem elegisse) utique, supposita dicta intentione, non ita DEUM decuit, aut talem naturam sibi unire, aut talem matrem sibi eligere.

241. Et hoc vult Eximius tom. 1. in 3. p. disp. 33. sec. 2. §. Ex dictis. dum ait, quod nec secundum ordinariam potentiam fieri, (hoc est, talem naturam assumi) expediat. Nec plus videtur velle Esparza l. 9. de myster. incarnat. q. 30. a. 1. ubi ait, non potuisse B. Virginem peccare, aut (quod apud ipsum consequens est) talem naturam assumi, saltem ex natura rei. Accedit, quod immaculata Conceptio B. Virginis, alijs longe fortioribus, iisque plurimis argumentis, ex Scripturis, Pontificum Bullis, persuasione communi fidelium &c. (quae fuisse dedimus tract. de peccatis) stabilita sit: quae tamen nil probant contra hanc nostram assertionem de possibilitate tantum absoluta assumptionis naturae, quae prius peccasset.

Dixi, indecentiam assumptionis foeminae peccatricis in matrem, vel naturae peccatricis in unionem suppositi, futuram fuisse negativam, seu minorem decentiam, quatenus DEO materialiter, seu objective minus gloriosa fuisset illa assumptio, quam nunc sit assumptio immaculatissima Virginis, & naturae purissimae. Sicut scilicet DEO materialiter minus gloriosum est, quod produxerit hunc mundum, quam si produxisset alium incomparabiliter perfectiorem. Non tamen ea assumptio fuisset, minus gloriosa formaliter, etiam in alia providentia, in qua voluisset DEUS aliter agere; quia potuisset aequalem laudem, ac gloriam extrinsecam formalem, à creaturis rationalibus obtinere, quae ipsum potuissent summè laudare ob ostensionem tantae misericordiae. Praeterea, quod illud sit formaliter magis gloriosum DEO, vel magis eum decens, quod ejus voluntati, certum finem intendenti, est magis conforme: sicut illud est formaliter optimum, quod eidem voluntati Divinae est conformius, ut diximus. n. 46.

242. Ob. 2. Casu quo Verbum assumpsisset naturam, quae prius peccasset, vera esset haec propositio: DEUS peccavit: sed hoc admitti non potest: ergo. prob. ma. ratione communicationis idiomatum DEUS dicitur passus, & mortuus; quia natura humana assumpta, passionem, & mortem susti-

nuit: ergo etiam in eo casu deberet dici, DEUS peccasse; quia natura humana assumpta peccasset. Resp. 1. Vasquez tom. 1. in 3. p. disp. 61. c. 4. n. 19. concedit ma. & negat mi. eoquod sit idem homo post assumptionem, qui fuit ante assumptionem; cum unitas, & multiplicitas hominum, non desumatur, à multiplicitate, vel unitate subsistentiae, sed naturae: nec ab hoc modo loquendi valde abhorret Tannerus tom. 4. disp. 1. de incarnat. q. 5. dub. 3. n. 257.

Cardinalis Lugo autem de incarnat. disp. 26. sec. 3. n. 36. admittit, veram fore hanc propositionem: Hic homo peccavit: non autem illam: DEUS peccavit. Ratio ejus est. Propositio: Hic homo peccavit: juxta ipsum significat duntaxat: Aliquod suppositum hujus humanitatis peccavit: quod semper est verum: non tamen sequitur, quod suppositum Theandricum, seu DEUS peccaverit: adeoque syllogismus, quem objicit Vasquez modo cit. cap. n. 20. Hic homo peccavit: hic homo est DEUS: ergo DEUS peccavit: juxta Lugonem non rite concludit; nam conjuncta praemissis purè particularibus: Aliquod suppositum hujus humanitatis peccavit: sed aliquod suppositum hujus humanitatis est DEUS: ergo DEUS peccavit: ex quibus nil rite inferitur, ut est ex summulis notum.

243. Resp. 2. cum Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 33. sec. 2. §. Dices inde. neg. ma. ad prob. neg. conf. Non est paritas inter passionem, & mortem, quam natura humana sustinuit primum post assumptionem, & inter peccatum jam patratum ante assumptionem; licet enim deur communicatio idiomatum inter DEUM, & hominem, quoad proprietates naturales, seu naturis debitas, ita, ut dicatur Christus aeternus, omnipotens, à natura Divina: & vicissim passibilis, ac mortalis, à natura humana: licet etiam deur eadem communicatio idiomatum quoad actiones elicatas à naturis, jam in unitatem suppositi unitis, ita, ut dicatur DEUS locus fuisse, flevisse, comedisse &c. tamen non datur communicatio idiomatum inter naturas; quoad eas actiones, vel passiones, quas prius, seu ante unionem, illa natura in alijs suppositis exercuerunt.

Ratio hujus est. Actiones, & passiones actionibus identificatae, sunt suppositorum: ergo non debet actio, vel passio unius suppositi attribui alteri. Aliud est, si maneat idem suppositum, sicut in Christo, in quo non est alia Persona, quam quae ab aeterno fuit, nempe Verbum: tunc enim possunt actiones talis suppositi, etiam priores, rectè per communicationem idiomatum predicari: & sic rectè dicitur: Christus creavit mundum: itaque rectè dicit S. Judas in epist. v. 5. Jesus populum de terra Egypti salvans secundo eos, qui non crederunt, perdidit; unde ad syllogismum Vasquij n. praed. adductum, Resp. neg. ma. quia per hic intelligitur hoc suppositum Divinum, quod non peccavit, neque in natura humana: sed tantum ista peccavit in alio supposito.

Com

Confirm. responsio 1. S. Thomas 3. p. q. 35. a. 4. in corp. dicit: Negari posset, beatam Virginem esse matrem DEL, si vel humanitas prius fuisset subiecta conceptioni, & natiuitati, quam homo ille fuisset filius DEI &c. id, quod etiam Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 16. sec. 1. fuisse, tum ratione, tum autoritate Patrum probat: & sanè S. Gregorius Nazianzenus orat. 51. sic ait: Siquis formatur hominem fuisse, Deumque postea subisse, dicat, damnationi obnoxius est; hoc enim non DEL generatio fuerit, sed generationis fuga: & certè veritas fidei, quod B. Virgo sit mater DEI, fundatur in eo, quod Verbum in ipso conceptionis instanti jam fuerit humanitati unitum: ergo etiam actiones, vel passiones humanitatis, non tribuerentur DEO, si ista prius in alio supposito extitisset: ergo neque tribueretur DEO peccatum, si humanitas prius in alio supposito peccasset.

244. Confirm. 2. Ut idem Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 1. sec. 1. & merito docet, si humanitas Christi primum Verbo unita fuisset post resurrectionem, vel resurrectionem à mortuis, non potuisset cum veritate dici, DEUM mortuum esse; quia communicatio idiomatum quoad actiones, vel passiones actionibus identificatas, fundatur in unionem hypostaticam, seu in assumptionem in supposito Divinum: consequenter, quae eam unionem, vel assumptionem antecesserunt in alio supposito, non predicantur ratione illius communicationis: ergo eodem etiam modo in casu nostro non potuisset dici, DEUM peccasse. vide eundem Eximium tom. 2. in 3. p. disp. 12. sec. 2. Sanè hæc communicatio idiomatum originem debet fidei, & mysterio incarnationis: ergo admittenda est tantum in ordine ad ea, in ordine ad quae eam admittendam esse eo mysterio docemur: atqui ex hoc mysterio non docemur, eam admittendam esse in ordine ad actiones, in alio supposito prius elicatas: ergo non debemus eam in ordine ad istas actiones admittere: adeoque casu quo humanitas postea assumpta prius in alio supposito peccasset, non deberemus ratione communicationis idiomatum dicere, DEUM peccasse.

245. Ob. 3. contra 3. conclus. Unio hypostatica debet reddere naturam assumptam substantialiter sanctam: sed non potest naturam irrationalem reddere substantialiter sanctam: ergo non potest terminari ad naturam irrationalem: adeoque DEUS non potest istam assumere. Confirm. 1. Videtur per se dedecens, posse dicere cum veritate: DEUS est equus: DEUS est lapis: sed hoc iuxta nos posset cum veritate dici per communicationem idiomatum: ergo. Confirm. 2. Subsistentia Divina est personalitas: ergo debet naturam assumptam facere personam: atqui natura irrationalis non potest fieri persona ex n. 139. ergo. Resp. dist. ma. Unio hypostatica debet naturam assumptam reddere sanctam, si ea natura sit capax

hujus denominationis. conc. ma. si non sit capax. neg. ma. & conc. mi. neg. conseq.

Denominatio sanctitatis, est denominatio amici DEI: natura autem irrationalis non est capax, ut sit amica DEI; quia non est capax amicitiae. Ubi nota 1. Ad hoc, ut habeatur denominatio, non sufficit uniri formam: sed requiritur insuper capacitas subiecti, ut saepe alibi diximus, maxime in tract. de DEO n. 790. unde, licet gratia sanctificans sit forma denominans amicum, vel sanctum, tamen naturam irrationalem non denominat sanctam: sic etiam Christus non denominatur à gratia sanctificante filius DEI adoptivus, quamvis ipsa sit forma denominans filium DEI adoptivum, & alios homines ita denominet.

Nota 2. Suppositum illud, ex DEO, & natura irrationali compositum, foret sanctum in concreto; quia foret DEUS, qui sanctus utique est: sed tamen natura illa irrationalis in abstracto, non denominaretur sancta, in eo sensu, in quo sanctus idem significat, ac amicus DEI: sicut tamen in hoc sensu humanitas Christi, in abstracto sumpta, denominatur sancta ab unionem hypostaticam, de quo inferius plura. Sed neque actiones talis naturae irrationalis denominarentur sanctae in eo sensu, in quo sanctitas significat rectitudinem aliquam, vel perfectionem in actibus studiosis, vel meritoriis, aut liberis.

Attamen in alio sensu, in quo sanctus significat tantum consecratum, vel veneratione dignum, & in quo dicuntur sancta vasa, sancta imago, sancta crux, vel columna, posset etiam natura irrationalis, DEO unita, dici sancta. vide Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 14. sec. 2. §. Tertia obiectio, ubi rectè docet, talem naturam irrationalem assumptam fore sanctam, in quantum per sanctitatem intelligitur Deificationem quaedam per intimam unionem, & praesentiam Divinae Personae, vi cuius natura illa irrationalis esset speciali cultu, & veneratione digna, eique deberetur operatio perfecta juxta suam naturam: & in hoc sensu talis natura posset dici sancta, & quidem sanctitate incomparabiliter majore, quam sint sanctae imagines, sancta vasa, aut paramenta ad sacrificium missae, vel sanctum chrisma, & alia humilissimi.

Ad 1. confirm. neg. ma. Si defacto potest DEUS denominari per communicationem idiomatum infans, mortalis, crucifixus, cur non etiam in illa hypothese equus? Similes tamen modi loquendi non sunt proferendi coram rudibus, qui non rite intelligerent tales propositiones, & scandalizarentur. Ad 2. confirm. dist. 1. conseq. substantia debet denominare personam, si natura assumpta sit capax illius denominationis. conc. conseq. si non sit capax. neg. conseq. & conc. mi. subsumpt. neg. ultimam conf. In eo casu esset illud suppositum Persona Divina, sed non persona equina: suppositum autem equinum dici non aliter posset, quam eo modo, quo fortè Christus sub certa quasi

con-

conditione, aut certis limitationibus, potest dici persona humana: de quo vide n. 127.

ARTICULUS VII.

Solvuntur alie Objectiones.

246. **O**B. 4. contra 4. conclus. Si una Persona Divina assumere plures humanitates, essent plura capita Ecclesie, vel universi: sed hoc est absurdum: ergo. Confirm. Subsistentia qualibet est primò, & per se unius nature: sed, si una Persona Divina assumere plures humanitates, non esset unius nature, sed plurium: ergo. Resp. dist. ma. essent plura capita, relatè ad creaturas inferiores. om. ma. relatè ad humanitates æqualiter assumptas. neg. ma. & dist. sic mi. neg. conseq. In primis non est per se absurdum, dari plura capita moralia; si enim possunt dari tres Divinæ Personæ, quarum qualibet est æqualis auctoritatis, non videtur esse monstruosum, si tres humanitates sint tria capita, habentia æqualem auctoritatem in creaturas inferiores: non tamen vicissim in seipsas. Neque esset periculum, ne propterea mundus, ob earum discordiam periret; gubernator enim supremus DEUS semper adhuc adest: & ipsæ humanitates assumptæ, ut patet ex infra dicendis, essent impeccabiles, adeoque nihil turbarent. Dixi. om. ma. nam, si omnes istæ humanitates assumptæ tantum essent unus homo (de quo *num. seq.*) videntur fore tantum unum caput. Ad confirm. dist. ma. hoc est, subsistentia per se, & necessario, tantum exigit terminare unam naturam. om. ma. excludit necessario alteram naturam. subdist. subsistentia creata. om. increata. neg. ma. & sic dist. mi. neg. conf. Si Divina subsistentia excluderet alteram naturam, non potuisset secunda Persona, utpote jam terminans naturam Divinam, insuper terminare naturam humanam, adeoque non potuisset Filius incarnari, quod dicere est hæreticum.

247. Ob. 5. contra 4. & simul 5. conclusionem. In utroque casu, si una Persona assumeret plures humanitates, siue tres Personæ unam humanitatem, non esset explicabile, an essent plures homines, an tantum esset unus homo: hoc est absurdum: ergo. Hæc obiectio multum habet de modo loquendi, & de ea agit Arriaga *disp. 54. de Trinit. sec. 1. & disp. 1. in summulis. Lugo de incarnat. disp. 13. sec. 3. Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 13. sec. 2. & 3. Gormaz, de incarn. n. 721.* Resp. breviter cum Angelico 3. p. q. 3. a. 7. ad 2. Suarez, Lugo, Tannero, Gormaz, & communi, in utroque casu tantum fore unum hominem.

Nam ad multiplicanda concreta substantiva substantia non sufficit, tantum multiplicari subiectum, vel rectum; aliàs darentur tres Dii: sed debent multiplicari subiectum, & forma: atqui in neutro casu id fit; in casu enim quartæ conclusionis non multiplicatur Persona, seu rectum, & supposi-

tum; cum assumat tantum una Persona consequenter non dantur tres homines; quod ulterius confirmat Suarez ex eo, quod in eo casu conclusionis quartæ non dantur plura supposita, sine quibus non dantur plures homines. In casu autem conclusionis quintæ, etsi multiplicentur Personæ, non tamen multiplicatur humanitas, consequenter iterum non erunt plures homines, sicut non dantur plures Dii, licet dantur tres Personæ Divinæ, ita Theologi longè communius loquuntur; & videtur mihi ita loquendum ob auctoritatem S. Thomæ.

Equidem urgeri fors posset, hæc ratione nec dandæ tres Personæ in Divinis. Sed responderi Gormaz, nomen *persona* esse concretum adjectivum, licet substantiale, quod multiplicetur per multiplicationem subiecti, sicut album, dulce &c. Arriaga autem in *summulis. disp. 1. sec. 9. n. 62.* ait, personam esse concretum substantivum: verum ulterius id non probat. Quidquid sit de hoc: certum saltem est ex Conciliis, & Patribus, ad multiplicationem Personarum Divinarum sufficere multiplicationem Personalitatum: non verò sufficere ad multiplicationem DEL, seu Deorum.

248. Si cui hæc responsio communior Theologorum, circa multiplicationem concretorum substantiarum non ulquequaque arridet, poterit mea pæce sequi opinionem Arriagæ, *disp. 54. de Trinitat. ubi in primis sec. 1. n. 1.* supponit, circa nomina abstracta non haberi hæc in re difficultatem; multiplicatur enim ista multiplicato eo, quod immediate significant, e. g. albedo, si sint plures albedines. Deinde autem ait, concreta multiplicari multiplicatis iis, quæ significantur in recto, siue concreta sint substantiva, siue adjectiva: siue ea, quæ significantur in recto, significantur per modum suppositi, siue per modum alterius subiecti.

Hoc autem probat hic auctor *disp. 1. in summulis n. 64.* his exemplis. Quando queritur, an cum veritate prædicetur, aliquem esse justum, attenditur, an id, quod dicitur in recto sit justum, e. g. Petrus: non autem, an omnis obliquus ejus sit justus, e. g. albedo, vel scientia Petri: item, quando queritur, an cum veritate prædicetur, esse duo, vel tria, attenditur, an id, quod dicitur in recto, sit duo vel tria &c. Ratio hujus rei, ut ait, est ista. Album est id, quod est habens albedinem: ergo tria alba sunt tria habentia albedinem: ergo, modò multiplicetur habens albedinem, siue rectum, etsi non multiplicetur albedo, jam multiplicatur concretum album. Contra, licet sint tres albedines, si tantum est unus habens, siue tantum unum rectum, non sunt tres albi: sicut etiam, licet quis habeat tria regna, non est tres reges, sed unus rex, habens tria regna. Si autem essent duo primarii in uno regno, vel duo in uno principatu, essent duo reges, vel principes.

249. Quid autem veniat in recto, quid in obliquo, ait *cit. disp. 54. de Trinit. sec. 1.* optime desumi ex resolutione concreti: sic

sic album resolvitur ita: *Subiectum habens albedinem*: adeoque in recto venit subiectum. Quod autem hoc concretum ita resolvitur debeat, probat hoc discursus: vera est ista propositio: *Album est dulce*: ergo debet ita resolvitur: *Subiectum habens albedinem est subiectum habens dulcedinem*; nam propositiones istæ: *Albedo habens subiectum est dulcedo habens subiectum*: item: *Subiectum, & albedo, est subiectum, & dulcedo*: item: *Albedo in subiecto est dulcedo in subiecto*: ut significetur albedo habens subiectum: vel subiectum, & albedo: vel albedo in subiecto.

Ratio autem à priori, ut ait, est. Id, quod significatur per modum substantiæ, per se stat, & significatur in recto: atqui in creatis semper subiectum significatur per modum substantiæ, forma verò per modum adjacētis: ergo subiectum significatur in recto, prob. mi. accidentales formæ re ipsa adjacent: substantiales (quas hic auctor ait, esse personalitatem, & subsistentiam) etiam sustentantur à subiecto, seu natura; modus enim ille (si quis tamen est modus subsistentiæ, quem supra dari negavimus) non recipit in se naturam, sed recipitur ab ea: ergo nulla forma significatur per modum substantiæ sustentantis, aut per se stantis: sed solum subiectum, in quo formæ sustentantur.

Dices. Concreta non eodem modo multiplicantur, & e. g. aliter multiplicatur concretum *monachus*, quod multiplicatur per quemvis hominem monachum: aliter concretum *monasterium*; nam hoc concretum neque multiplicatur per homines solos; quia, licet multiplicentur monachi, non ideo sunt plura monasteria: neque multiplicatur per sola ædificia; quia, si non sint ibi monachi, iterum non sunt monasteria: sed multiplicatur tantum per utrumque simul: adeoque ad hunc terminum *monasterium* multiplicandum, requiritur multiplicatio utriusque. Respondet Arriaga, in utroque casu tantum requiri multiplicationem rectorum: at ait, monasterium dicere in recto collectionem plurium in domo; neque enim unus monachus est monasterium, neque etiam domus sola: e contra, ait, monachum dicere in recto tantum unum hominem. Fors alii minus subtilitatem istam curarent, & dicerent, monasterium esse solum ædificium, ut proxime ordinatum ad habitacionem monachorum: sicut ædificium, proxime aptum ad habitandum, est domus, etsi nemo in eo habitet: sed hæc est questio de voce, de qua nolim litigare.

250. Infert ulterius Arriaga, *cit. disp. 54. de Trinit. sec. 1. n. 7.* vocem *homo* significare in recto naturam: & idem intelligendum esse de vocibus *equus, leo* &c. eodè modo natura significetur per modum subiecti, habentis personalitatem, vel supposititalitatem. Addit, etiam vocem *persona* in creatis significare in recto naturam, in obliquo personalitatem: quod probat ex eo, quod vera sit hæc propositio: *Homo est persona humana*: R. P. Ant. Mayr, Theol. Tom. II.

quod, ut ait, verum non esset, si non etiam persona in recto diceret naturam; non enim natura humana est personalitas humana: & hoc sanè videtur mihi probabile ex eo; quod non capiam, quod homo in recto significet, aut negationem, aut modum, & in obliquo naturam: nec capiam, quod modus, vel negatio, dicatur subiectum hujus concreti. Hinc autem sequitur, quod si, siue per possibile, siue per impossibile, una subsistentia creata terminarentur plures humanitates, forent plures homines: quod non videtur negare Arriaga.

Uterius *subiect. 3.* ait, in Divinis nomina concreta significare in recto semper formam, vel quasi formam, in obliquo verò subiectum, vel quasi subiectum: & hinc ea in Divinis multiplicari multiplicatione quasi formarum; unde, cum nomen *DEUS* dicat pro quasi forma Deitatem, & hæc sit una, non dantur plures Dii, ratione plurium Personarum, tanquam quasi subiectorum: e contra, quia nomen *Persona* in Divinis significat pro quasi forma personalitatem, multiplicatur Persona multiplicatis personalitatibus.

Rationem hujus assertionis, ait, esse hæc. In Divinis non datur propriè subiectum ullum, sed omnia sunt realiter idem; unde non est, cur aliquid significetur semper per modum subiecti, seu per se stantis: sed potest modò hoc nomen, modò illud, ita significari: consequenter censendum est, directè, & in recto significari id, quod terminus, seu nomen concretum denotat, sua formali, & explicita significatione: *DEUS* autem ita denotat Deitatem, & Persona personalitatem. Unde subjungit, hoc concretum *DEUS* non rectè resolvitur *habens Deitatem*; nam, cum sint tres habentes Deitatem, forent tres Dii: sed debere resolvitur: *Deitas suppositiva*, vel: *DEUS in supposito*: id quod videtur etiam sentire S. Thomas 1. p. q. 39. a. 4. in corp. ubi ait: *DEUS significat Divinam essentiam ut in habente ipsam, & a. 5. in corp. DEUS, quia significat Divinam essentiam ut in habente, & a. 6. in corp. Hoc nomen DEUS per se habet, quod supponat pro essentia.*

251. Pergit dein Arriaga, ac dicit, aliam rationem esse de voce *homo*, si dicatur de puro homine, & aliam, si dicatur de Christo; nam in puro homine significat in recto naturam, ut dictum: in Christo autem significat in recto Personam; quia in hoc concreto *Christus* personalitas Divina se habet per modum sustentantis humanitatem, & non e contra. Et sanè hoc dici debet, si velimus firma esse dicta à n. 118. de communicatione idiomatica, & de modis loquendi Patrum, ex quibus desumi debet rectus, & obliquus earum propositionum, quæ ab omnibus admitti debent tanquam veræ. Ex quo tamen non sequitur, Christum non esse univoce hominem, seu ejusdem speciei nobiscum; nam species desumitur à natura, seu prædicatis essentialibus, animalitate, & rationalitate, quæ sunt in Christo similiter, ac in nobis; natura enim est species, & non personalitas.

252. Adde ex Arriaga de incarn. disp. 27. sec. 3. n. 24. equivocationem, & univocationem nominum, non attendi penes rectum, & obliquum, sed penes res significatas per expressum, seu explicitum significatum: hoc autem, ait, esse illud, à cuius abstracto derivatur vox concreta, ut à Deitate DEUS, à personalitate persona, ab albedine album, ab humanitate homo; nam, quamvis e.g. albedo non significetur in recto, tamen explicitè, & expressè significatur in concreto album: cum ergo terminus homo expressè significet humanitatem, & hæc detur in Christo, univocè de ipso prædicabitur homo: & rectè univocè de equo, & ove, & muro, prædicatur vox album, etsi subiecta plurimum differant.

Ex his inferit idem auctor disp. 54. de Trinit. sec. 1. subsec. 3. n. 11. si una Persona Divina assumeret plures humanitates, non futuros plures homines; quia scilicet recti non multiplicarentur: si autem duæ Personæ assumerent duas humanitates, essent absque dubio plures homines: quodsi autem duæ, vel tres Personæ, assumerent eandem humanitatem, ait, fore plures homines; quia in hoc casu recti multiplicarentur: in quo recedit à S. Thoma, & communi: habet tamen pro se Nominales, Marfilium, Gabrielem, & Cajetanum citatos à Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 13. sec. 2. §. Quarta difficultas. & certè, nisi obstaret auctoritas Angelici, mihi placeret hæc sententia; quia dilucidè explicat multiplicationem concretorum; quod enim objicitur, sic etiam fore tres DEOS, jam antè occupatum est n. 250.

ARTICULUS VIII.

Solvuntur Reliquæ Objectiones.

253. **O**B. 6. contra 5. conclusionem. S. Anselmus l. 2. cur DEUS homo c. 9. ait. Plures enim Persona nequeunt, unum, eundemque hominem assumere in unitatem persona; quare in una persona tantum hoc fieri necesse est: ergo. Confirm. Sola Divina natura, utpote infinita, potest terminari tribus personis: ergo id non potest natura creata. Resp. Arriaga disp. 27. de incarn. n. 21. negat consequ. atque, etsi contrarius sit S. Anselmus, non tamen propterea deferendam sententiam S. Thomæ, & aliorum communiter. Puto tamen, si possint SS. Patres commodè explicari, id reverentiæ ipsis debita dandum, ut exponantur potius benignè, quam apertè deferantur. Resp. igitur cum S. Thoma 3. p. q. 3. a. 6. in corp. & aliis, dist. consil. plures Personæ non possunt assumere unam naturam ita, ut fiant una Persona. conc. consequ. ut fiant, aut maneant plures Personæ. neg. consequ. S. Anselmus expressè loquitur de assumptione in unitatem persona: manerent autem semper tres Personæ; quia, licet quilibet assumeret sibi

humanitatem in unitatem personæ, non tamen illam assumeret in unitatem ejusdem personæ, e.g. Pater assumeret humanitatem, non in unitatem Personæ Filii, sed in unitatem alterius Personæ, scilicet Patris. Ad confirm. dist. ant. sola Divina natura potest terminari tribus Personis connaturaliter, conc. ant. supernaturaliter, aut obedientialiter. neg. ant. & sub eadem dist. conc. vel neg. consequ.

254. Ob. 7. Non potest effectus dependere, nec supernaturaliter, à duplici causa totali: ergo nec natura à duplici subsistentia. Confirm. 1. Una subsistentia Divina jam explet capacitatem naturæ humanæ: ergo altera non potest addi. Confirm. 2. Natura creata, si jam sit terminata subsistentiâ propria, non potest terminari subsistentiâ alienâ creatâ: ergo, si jam sit terminata unâ subsistentiâ Divinâ, multò minùs poterit terminari aliâ subsistentiâ Divinâ. Resp. 1. neg. ant. quod negavi in philosophia cum gravissimis auctoribus: & certè necdum video implicantiâ in actione duplici totali supernaturaliter possibili: sed ne videar nihil niti sententiis philosophicis non certis.

Resp. 2. om. ant. neg. consequ. Duplex illa actio esset modus, & juxta patronos sententiæ, negantis ejus possibilitatem, non haberet finem prudenter intendibilem. At verò subsistentia Divina non esset modus, & haberet finem prudentissimè intendibilem, scilicet incarnationem alterius Personæ. Imò in hoc casu essent effectus, ut ita loquar, vel concreta diversa: scilicet Pater incarnatus, Filius incarnatus &c. seque haberent, ut albedo, & dulcedo, in eodem subiecto, quod reddunt album, & dulce: adeoque non est paritas formalis cum duplici actione totali. Ad 1. confirm. neg. ant. nam una Persona non explet capacitatem supernaturalem, vel obedientialem naturæ humanæ: & de hac debet loqui objectio; capacitas enim naturalis non datur in natura humana ad personalitatem Divinam.

255. Ad 2. confirm. neg. consequ. In nostra maxime sententia, cum subsistentia creata sit negatio unionis cum ente perfectiori, est impossibile, ut addatur altera subsistentia creata: e contra Divina subsistentia non est talis negatio. Sed etiam in opposita sententia adstruente modum, non est paritas à subsistentia creata ad Divinam; natura enim, accedente altera subsistentia creata, semper uniretur perfectiori, saltem perfectiori complexo, quod oriretur ex una natura, & duabus subsistentiis, adeoque jam esset complexum perfectius, quam si adesset tantum una subsistentia: & hinc illa natura non amplius haberet subsistentiam creatam, saltem propriam, quæ excludit essentialiter unionem cum omni ente perfectiori, in quo subsistat.

At verò Divina subsistentia inprimis non est modus, nec excludit essentialiter aliam subsistentiam Divinam: ut patet in natura Divina, quam tres subsistentiæ Divinæ termi-

terminant. Dein complexum ex natura, & duabus subsistentiis Divinis non esset aliquid perfectius, sicut tota SS. Trinitas non est aliquid perfectius, quam qualibet Persona, ut sentimus omnes cum S. Augustino form. 38. de tempore sub medium dicente: *Tantus solus est Pater, vel solus Filius, vel solus Spiritus Sanctus, quantum est simul Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus.*

An autem absolute possint duæ qualescunque creatæ subsistentiæ (in sententia eorum; qui defendunt subsistentiam creatam esse quid positivum) terminare eandem unam naturam creatam, vide apud Arriagam disp. 27. de incarnat. sec. 3. n. 18. ubi admittit, id esse possibile, reclamantibus Vafquo, & Gormaz, qui posterior ait, per additionem alterius subsistentiæ, vel naturæ, jam fieri nobilissimum compositum, adeoque non amplius sistere illam naturam in se. Mihi non vacat examinare ea, quæ meam sententiam non attingunt.

256. Ob. 8. Si unirentur plures Personæ Divinæ eidem humanitati, daretur communicatio idiomatum inter ipsas, & Pater posset dici Filius: sicut defacto ratione unionis DEUS dicitur homo: sed hoc est absurdum: ergo. Confirm. Personalitas altera faceret tantum ens per accidens, cum natura jam habente aliquam personalitatem aliam: atqui personalitas non potest facere ens per accidens: ergo non potest in tali casu dari. Resp. neg. ma. cum enim facti illorum concretorum non identificarentur (recti enim essent Personæ, ut dictum n. 118.) non daretur ea communicatio, ut patet ex n. 115. & seq.

Ad confirm. retorq. arg. in personalitatibus Divinis ut terminantibus naturam Divinam: an enim personalitas Filii facit tantum ens per accidens cum natura Divina, jam habente personalitatem Patris? in forma neg. ma. nam etiam altera personalitas completeret substantialiter naturam humanam in alia ratione, in qua id non faceret prior personalitas, & faceret aliud compositum substantiale: quin imò qualibet personalitas esset primum prædicatum sub ratione hujus personæ, adeoque qualibet in sua ratione esset primum, & per se, subsistentia hujus naturæ; nec enim una personalitas præsupponeretur ad alteram, nec una attribueretur alteri.

257. Ob. 9. Si sufficit capacitas supernaturalis, vel obedientialis, vel si sufficit, naturam esse incompletam supernaturaliter, aut obedientialiter, tunc poterit etiam natura humana compleri à natura Divina; nam etiam ab hac poterit perfici: sed hoc est fallum: ergo. Confirm. SS. Patres sic arguebant: Ubi non datur incomplementum substantiale, non potest fieri ens per se: atqui in natura humana, quæ jam esset terminata unâ subsistentiâ Divinâ, non daretur incomplementum substantiale: ergo non potest fieri unum ens per se: hoc autem deberet posse fieri; si aliæ etiam Personæ possent assumere humanitatem eandem: ergo.

Resp. vel adversari supponunt, quòd in DEO detur subsistentia absoluta: & neg. mi. ex dictis n. 171. vel negant istud contra communiorem: & neg. ma. disparitas autem est; quia tunc non potest uniri natura humana in unitatem subsistentis; quia non daretur subsistentia: nec in unitatem naturæ; quia hoc aliunde est impossibile ex dictis n. 172. ergo non possunt istæ duæ naturæ convenire in unum compositum.

Ad confirm. Ut dictum n. 171. alia sunt complementa positiva, alia negativa suppositi. Sed hoc isthic omisso dist. ma. SS. Patres arguebant, non posse fieri ens per se, quando non datur incomplementum substantiale naturale, seu quando substantia in ratione suppositi completa est naturaliter. conc. ma. quando substantia tantum completa est supernaturaliter. neg. ma. & dist. sic mi. neg. consequ. SS. Patres loquebantur de completionem, per quam natura fieret sui juris, seu de subsistentia naturali; & hinc rectè arguebant; nam, si quis est sui juris, nemini alteri potest simul esse subiectus, sub ea ratione, sub qua sui juris est: & sic natura, completa naturaliter, suo modo per negationem unionis, & ratione hujus sistens in se, ac existens sui juris, non potest terminari ullâ aliâ subsistentiâ, ut est clarum.

Non autem loquebantur SS. Patres de completionem supernaturali, per quam natura fit juris alterius; qui enim non est juris sui, sed alterius, potest subesse pluribus dominis: & sic natura humana assumpta ab una Persona Divina, atque in ea subsistens, ac juris alieni effecta, potest terminari pluribus subsistentiis, per quas ponitur sub jure plurium; in hoc enim nullum est absurdum.

DISPUTATIO III.

De Causa Finali Incarnationis.

258. **M**ulta complectitur hæc disputatio: & primò quidem in ea agendum est de fine incarnationis: non quidem de fine in creatore; hic enim in omnibus rebus est DEUS, qui omnia propter semetipsum operatur: sed de fine creato, an hic fuerit sola redemptio hominis, adeoque Christus non venisset, si Adam non peccasset: vel an etiam finis fuerit excellentia ipsa mysterij, quo casu Christus venisset, etsi Adam non peccasset. Quærendum dein de infinito valore meritum Christi: de malitia, sive finita, sive infinita peccati: de satisfactione pro peccato, an possit dari ab homine puro, an à solo homine-DEO: & num ab isto data fuerit ex rigore justitiæ, vel an duntaxat ex acceptatione benevola DEI: & si quæ aliæ sunt quæstiones connexæ, ex quibus dignitas meritum Christi magis elucet. sic igitur